

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 184/2024
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Мелајац, адвокат из ..., против тужене Пољопривредно-хемијске школе из Обреновца, чији је пуномоћник Ивана Станчетић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 503/23 од 03.03.2023. године, у седници одржаној 20.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 503/23 од 03.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 503/2023 од 03.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Обреновцу П1 8/22 од 06.07.2022. године, којом је одбијен као неоснован тужбени захтев да се поништи као незаконито решење тужене од 01.06.2007. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 10.09.1998. године и обавезан тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 88.500,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по основу уговора о раду од 10.09.1998. године био у радном односу код тужене на неодређено време. Побижаним решењем тужене од 01.06.2007. године тужиоцу престао радни однос, против ког је тужилац изјавио приговор, који је одбијен решењем Школског одбора тужене од 15.06.2007. године.

Пресудом Основног суда у Обреновцу П1 31/18 од 23.04.2019. године, исправљеном решењем истог суда П1 31/18 од 24.11.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба тужиоца повучена у делу тужбеног захтева да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад, на исто радно место на коме је радио пре доношења решења о престанку радног односа, односно на друго радно место које одговара степену и врсти стручне спреме. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је поништено као незаконито решење туженог од 01.06.2007. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев да се поништи као незаконито решење Школског одбора тужене од 15.06.2007. године, којим је одбијен приговор тужиоца изјављен против решења о престанку радног односа. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде жалбу је изјавио само тужени побијајући је у усвајајућем делу одлуке о главној ствари (поништај решења о престанку радног односа тужене од 01.06.2007. године) и одлуке о трошковима поступка. У поступку одлучивања о жалби туженог, Апелациони суд у Београду је решењем Гж1 5096/2021 од 19.01.2022. године укинуо првостепену пресуду у ставовима другом и четвртм изреке и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Одлучујући у поновном поступку о тужбеном захтеву за поништај решења од 01.06.2007. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, нижестепени судови су правилном применом материјалног права из одредби Закона о основама система образовања и васпитања тужбени захтев одбили као неоснован.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Законом о основама система образовања и васпитања предвиђена је двостепеност у поступку одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама образовања и васпитања, што значи да предмет заштите повређеног права запосленог у случају доношења одлуке о престанку радног односа мора бити коначна одлука послодавца, односно и првостепена и другостепена одлука

донета по приговору на првостепено решење, а првостепена одлука самостално, једино у ситуацији када надлежни орган у законом утврђеном року не одлучи о приговору.

Имајући у виду наведено, у конкретном судском спору, у ком је другостепени орган - Школски одбор тужене донео решење од 15.06.2007. године којим је одбио приговор тужиоца изјављен против првостепеног решења о престанку радног односа, предмет тужбеног захтева за поништај решења о престанку радног односа морају бити и првостепена и другостепена одлука послодавца, а пресудом о тужбеном захтеву се доноси јединствена одлука суда којом се тужбени захтев усваја или одбија.

У ситуацији када тужилац није изјавио жалбу против пресуде Основног суда у Обреновцу П1 31/18 од 23.04.2019. године, исправљене решењем истог суда П1 31/18 од 24.11.2020. године у делу којим је одбијен као неоснован тужбени захтев за поништај другостепене одлуке послодавца, услед чега је одлука о том делу тужбеног захтева постала правноснажна, а другостепено решење послодавца остало у правном промету, правилно су нижестепени судови морали одбити као неоснован и тужбени захтев за поништај првостепеног решења послодавца о престанку радног односа тужиоца.

Супротно наводима ревизије, у ситуацији када је поступак пред органима послодавца окончан доношењем решења другостепеног органа којим је одбијен приговор запосленог и решење о престанку радног односа запосленог постало коначно, као у конкретном случају, и по оцени Врховног суда предмет тужбеног захтева за поништај решења о престанку радног односа морају бити и првостепена и другостепена одлука послодавца, јер само заједно имају дејство коначне одлуке о радноправном статусу запосленог која може бити предмет спора. Другостепена одлука послодавца конзумира одлуку првостепеног органа без које не може опстати.

Без утицаја су на правилност побијане пресуде наводи ревизије којима тужилац понавља наводе истакнуте у жалби, односно указује на разлоге који су определили првостепени суд да ставом трећем изреке пресуде донете 23.04.2019. године одбије тужбени захтев за поништај решења Школског одбора тужене од 15.06.2007. године. Та одлука првостепеног суда није била предмет испитивања од стране другостепеног суда у поступку доношења решења Апелационог суда у Београду Гж1 5096/2021 од 19.01.2022. године, јер у смислу члана 386. ЗПП другостепени суд испитује побијану пресуду у оном делу у коме се побија жалбом, а жалба против тог дела првостепене пресуде није изјављена, па је одлука о том делу тужбеног захтева истеком рока за изјављивање жалбе постала правноснажна. Следом наведеног, део тужбеног захтева о коме је правноснажно одлучено није био предмет расправљања у поновном поступку пред првостепеним судом, нити предмет оцене другостепеног суда у поступку одлучивања о жалби изјављеној против пресуде првостепеног суда од 06.07.2022. године којом је одлучено о захтеву за поништај првостепеног решења туженог о престанку радног односа тужиоцу.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**